

Forældrebestyrelser i Ishøj Kommunes dagtilbud

Opgaver, roller og ansvar

INDHOLD

INDLEDNING	3
GRUNDLAG FOR FORÆLDREBESTYRELSENS VIRKE	4
FORÆLDREBESTYRELSENS OPGAVER OG ANSVAR.....	9

INDLEDNING

Denne pjece er til forældrebestyrelser i dagtilbuddene i Ishøj Kommune.

Det grundlæggende formål med arbejdet i forældrebestyrelserne er, at styrke samarbejdet mellem forældre og dagtilbud. Visionen i Ishøj Kommunes Børne- og Ungepolitik er, at børn og unge sejrer i eget liv og når deres fulde potentiale, det gør de, når der skabes et grundlag for, at vi kan skabe udvikling sammen. Det er netop det, der sker i en forældrebestyrelse.

Som en del af forældrebestyrelsen har du mulighed for at bidrage til at sætte retning for dagtilbuddets arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Samtidig er du med til at sætte rammen for et godt samarbejde mellem dagtilbud og forældre.

Det kræver ingen formelle kompetencer at sidde i en forældrebestyrelse, blot at du har lyst til og interesse i at være med til at sætte rammer for fællesskabet og præge de overordnede principper for dit barns dagtilbud.

I pjecen kan du som forældre til børn i dagtilbud i Ishøj Kommune læse mere om bestyrelsesarbejdet og få indblik i de løbende opgaver, der ligger i samarbejdet mellem forældrebestyrelse, dagtilbud og byråd. Pjecen fungerer samtidig som en rettesnor i forhold til de formelle regler og rammer på området, sådan som de fremgår af dagtilbudslovens og Styrelsesvedtægten for forældrebestyrelser i Ishøj Kommunes dagtilbud.

Tusind tak for dit bidrag til at gøre kommunens dagtilbud til et godt sted for børn og medarbejdere.

Jeannette Merklin
Formand for Børne- og Undervisningsudvalget

GRUNDLAG FOR FORÆLDREBESTYRELSENS VIRKE

Forskningen peger på, at samarbejdet mellem forældre og dagtilbud har stor betydning for det pædagogiske læringsmiljø i såvel dagtilbuddet som familien. En betydelig del af forældresamarbejdet i dagtilbuddene foregår i dag gennem det formaliserede forældrebestyrelsesarbejde. Arbejdet i forældrebestyrelsen er derfor en vigtig del af et dagtilbuds virke.

Grundlaget for forældrebestyrelsens arbejde bygger på Dagtilbudsloven, Ishøj Kommunes Børne- og Ungepolitik, Ishøj Kommunes Dagtilbudsstrategi, Styrelsesvedtægten for forældrebestyrelser i kommunale dagtilbud samt øvrige regler og retningslinjer vedtaget af Byrådet i Ishøj Kommune. I dette kapitel gennemgås grundlaget for forældrebestyrelsens virke. Børne- og Ungepolitikken, dagtilbudsstrategien og styrelsesvedtægten findes på Ishøj Kommunes hjemmeside, og kan også rekvireres hos lederen af dit barns dagtilbud.

Dagtilbudsloven

Lovgrundlaget for forældrebestyrelser findes i Dagtilbudsloven. Heraf fremgår det af § 14, at forældre med børn i en kommunal daginstitution eller i kommunal dagpleje skal have adgang til at få oprettet en forældrebestyrelse med et flertal af valgte forældre. Medarbejderne i dagtilbuddet skal også være repræsenteret i forældrebestyrelsen.

Forældrebestyrelsens opgaver fremgår af Dagtilbudslovens § 15. Vi gennemgår forældrebestyrelsens opgaver mere grundigt senere i pjecen.

Dagtilbudslovens formålsparagraf (§ 7) danner sammen med visionen i Børne- og Ungepolitikken og de overordnede mål for dagtilbuddene i Ishøj Kommune grundlaget for dagtilbuddenes virke, og dermed også forældrebestyrelsens virke.

Dagtilbudslovens § 7

Dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv.

Stk. 2. Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene give børn omsorg og understøtte det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse og bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst.

Stk. 3. Børn i dagtilbud skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring.

Stk. 4. Dagtilbud skal give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for og oplevelse med demokrati. Dagtilbud skal som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund.

Stk. 5. Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene sikre børn en god overgang fra

Børne- og Ungepolitikken

Visionen i Ishøj Kommunes Børne- og Ungepolitik udtrykker vores ambitioner for arbejdet med børn og unge, fastlægger

de værdier, vi lægger vægt på og beskriver de tegn, der er til stede, når vi efterlever politikken. Det er i dagligdagen, når vi møder børnene og de unge, at værdierne i politikken skal leves ud i praksis.

I Ishøj Kommune er mangfoldighed vores styrke, og respekt for forskellighed er et bærende princip for, at børn og unge bliver en del af positive og betydningsfulde fællesskaber. Forskellighed opfattes som en styrke og inspiration, der både nu og senere i livet giver børn og unge lyst til at møde verden med nysgerrighed og mod på nye eventyr.

Børn er først og fremmest børn – derfor er nysgerrighed, leg, kreativitet og læring en vigtig del af børns hverdag i Ishøj Kommune. Ved at arbejde inddragende og med en anerkendende tilgang til børn og unge bidrager vi til at opbygge og styrke deres selvværd og identitet.

Børne- og Ungepolitikens vision

Børn og unge sejrer i eget liv og når deres fulde potentiale.

Børne- og Ungepolitikens grundlæggende temaer:

- Glade børn i betydningsfulde fællesskaber
- Klar til verden og lyst til livet
- Børns trivsel er voksnes

Dagtilbudsstrategien

Ishøj Kommunes dagtilbudsstrategi udgør den fælles ramme for alle dagtilbud i Ishøj Kommune. Dagtilbudsstrategien tager afsæt i, at Ishøj Kommunes dagtilbud arbejder målrettet og systematisk med kvalitet i dagtilbud. Det gør vi, fordi vi ved, at dagtilbud af høj kvalitet har en væsentlig betydning for, hvordan børn klarer sig senere i livet.

Dagtilbudsstrategien skal understøtte det grundlæggende arbejde med kvalitet, det nationale pædagogiske grundlag og den pædagogiske læreplan. Strategien udmøntes bl.a. i fælles kvalitetsparametre for dagtilbuddene i Ishøj Kommune. Et overblik over kvalitetsparametrene er illustreret på næste side.

De fælles overordnede mål for dagtilbuddene i Ishøj Kommune som er gengivet i tekstboksen herunder, sætter ramme og retning for det pædagogiske arbejde i kommunens dagtilbud, og de skal sammen med mere konkrete kvalitetsparametre sikre kvalitet i det pædagogiske arbejde med børn og forældre.

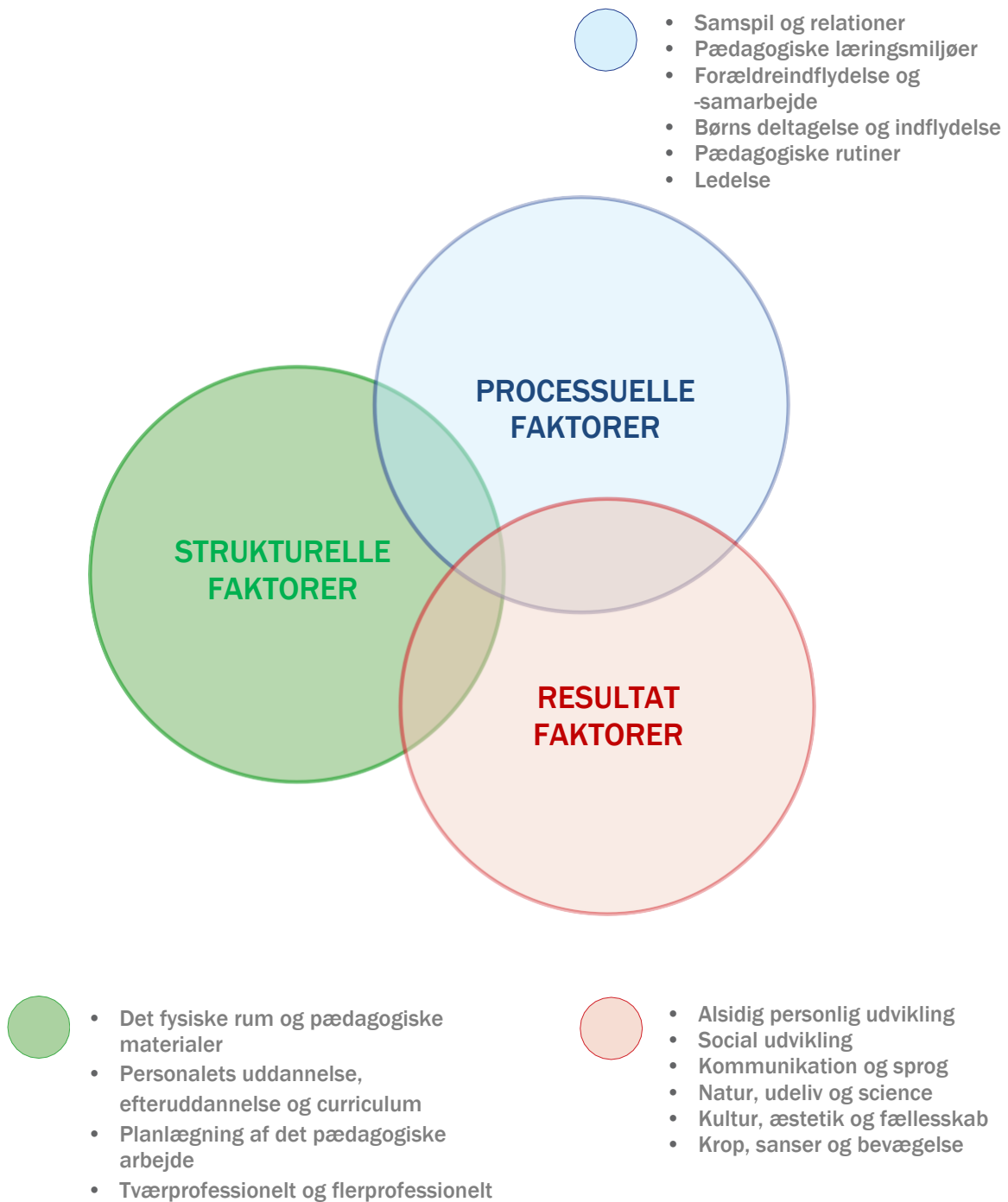
Fælles overordnede mål for dagtilbud i Ishøj Kommune

BØRN SKAL VÆRE, BØRN SKAL LÆRE, BØRN SKAL LEGE, BØRN SKAL GØRE, OG BØRN SKAL HØRE TIL

Børnesynet i Ishøj Kommunes dagtilbud tager udgangspunkt i, at det at være barn har en værdi i sig selv. Derfor værner vi om børns ret til at være børn, til at være forskellige og til at udvikle sig i forskelligt tempo, således at alle børn får lige muligheder for at nå deres fulde potentiale. Vi har fokus på at drage omsorg, stimulere og udfordre børnene for at understøtte deres udvikling, læring, trivsel og dannelse. Derfor er det vores mål, at:

- alle børn oplever et omsorgsfuldt og trygt udviklingsmiljø
- alle børn deltager i stimulerende læringsmiljøer
- alle børn og forældre oplever sammenhængende overgange
- alle børn udvikler legeevne, motivation for læring og tiltro til egne evner
- alle børn lærer og udvikler sig ud fra deres nærmeste udviklingszone
- alle børn trives og er aktive i meningsfulde fællesskaber
- alle børn inddrages og har medbestemmelse og medansvar
- alle børn mødes af nærværende, kompetente og betydningsfulde voksne
- alle børn oplever og bidrager til, at mangfoldighed er en styrke
- alle forældre inddrages og tager medansvar for deres børns udvikling, læring

Overblik over dagtilbuddenes kvalitetsparametre

Styrelsesvedtægten

Styrelsesvedtægt for forældrebestyrelser i Ishøj Kommune er vedtaget af Ishøj Byråd efter høring i dagtilbuddenes forældrebestyrelser.

Styrelsesvedtægten er det styringsredskab, der sammen med dagtilbudsloven danner rammen om forældrebestyrelsernes arbejde i Ishøj Kommunes dagtilbud. Styrelsesvedtægten indeholder en række formelle regler om valg til forældrebestyrelserne, samt bestyrelsernes organisering, sammensætning og opgaver. Forældrebestyrelsen udøver sin virksomhed i møder. Dvs. at der kun kan træffes beslutninger og handles på forældrebestyrelsens vegne i møder.

Bestyrelsen afholder mindst fire møder om året og i øvrigt, når formanden finder det nødvendigt, eller når mindst tre af bestyrelsens øvrige medlemmer ønsker det.

Styrelsesvedtægtens indhold

- Forældrebestyrelsens organisering
- Forældrebestyrelsens sammensætning
- Valg af repræsentanter og suppleanter
- Valgbarhed og valgret
- Udtrædelse af bestyrelsen
- Bestyrelsens opgaver og kompetencer
- Mødevirksomhed
- Forældremødet
- Dialogmøder
- Standardforretningsordenen for forældrebestyrelsesmøder i

En person kan blive valgt til en forældrebestyrelse hvis vedkommende:

- har den fulde forældremyndighed eller delt forældremyndighed over barn eller børn, som er indskrevet i dagtilbuddet.
- har et barn eller børn boende hos sig i døgnpleje efter serviceloven, og som er indskrevet i dagtilbuddet.
- har indgået ægteskab med, eller tilhører samme husstand som indehaveren af forældremyndigheden over barn eller børn, der er indskrevet i dagtilbuddet. Dette forudsætter, at forældremyndigheden over barn eller børn ikke er delt mellem forældrene.

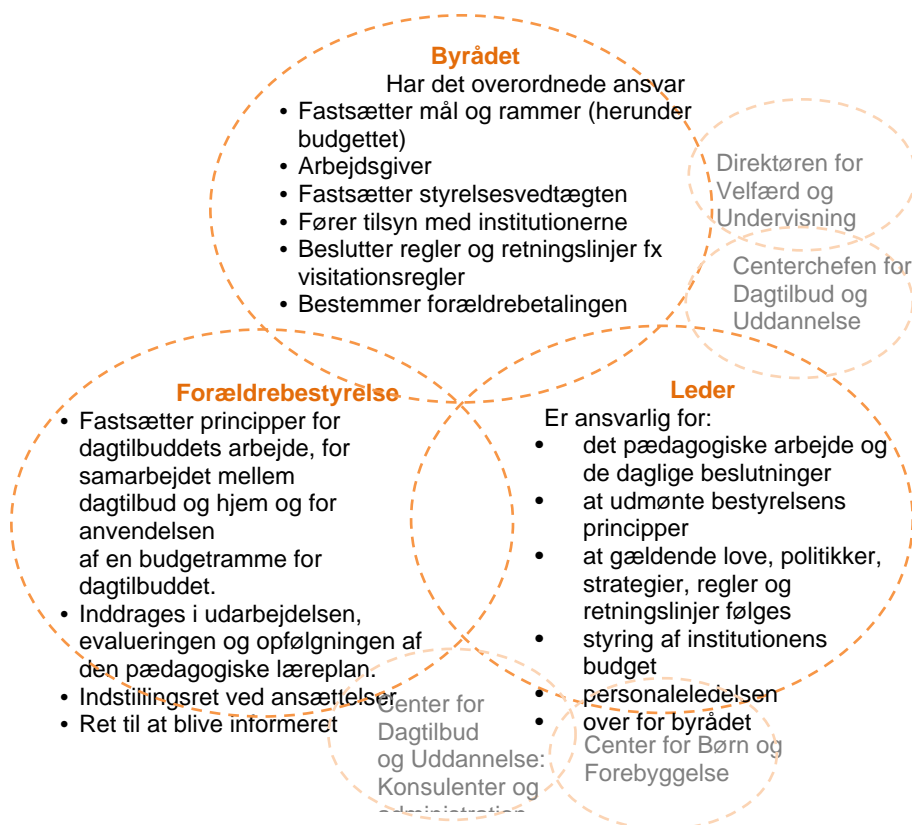
Valgret tildeles kun til en person pr. barn indskrevet i dagtilbuddet. Et forældrepar med flere børn indskrevet i samme institution har et antal stemmer, som svarer til antallet af deres børn.

FORÆLDREBESTYRELSENS OPGAVER OG ANSVAR

Vi vil i dette kapitel udfolde forældrebestyrelsens opgaver. Først vil vi fortælle lidt om ansvarsfordelingen mellem byrådet, forældrebestyrelsen og dagtilbudslederen.

Byrådet har det overordnede ansvar for dagtilbudsområdet og fastsætter de overordnede rammer, herunder politikker, strategier, regler og retningslinjer, strukturer, budget og normeringer. Byrådet er endvidere overordnet ansvarlig for tilsynet med kommunens dagtilbud, herunder vedtagelse af kvalitetsrapporten som udarbejdes hvert andet år.

Lederen er ansvarlig for den pædagogiske, personalemæssige, strategiske, administrative og økonomiske ledelse af dagtilbuddet og er "kontraktholder" for dagtilbuddet over for Byrådet, Børne- og Uddannelsesudvalget og forældrebestyrelsen. Lederen er ansvarlig for budgetlægning og overholdelse af budgettet. Lederen skal sørge for, at forældrebestyrelsens principper udmøntes i hverdagen i dagtilbuddet. Det betyder at lederen skal træffe de konkrete beslutninger, der er nødvendige for at dagtilbuddet kan fungere. Lederen er sekretær for forældrebestyrelsen.

Rundt om dagtilbuddet er der en række støtte-, styrings- og ledelsesfunktioner, som indgår i den centrale styring og understøtter den decentrale ledelse.

Forældrebestyrelsens opgaver er beskrevet i dagtilbudslovens § 15 og den tilhørende vejledning kapitel 15, samt i styrelsesvedtægten. Herunder går vi i dybden med forældrebestyrelsens opgaver.

Forældrebestyrelsen fastsætter principper

Grundlæggende er det forældrebestyrelsens opgave at fastsætte principper for dagtilbuddets arbejde, for samarbejdet mellem dagtilbud og hjem og for anvendelsen af en budgetramme for daginstitutionen inden for de rammer og eventuelle prioriterede indsatser som byrådet har fastsat. For dagplejen fastsætter bestyrelsen principper der omfatter alle dagplejehjem og ikke de konkrete aktiviteter i det enkelte hjem. Principperne skal holde sig inden for de af Byrådet fastlagte mål og rammer.

Principper for dagtilbuddets arbejde kan bl.a. handle om

- arbejde med emner inden for læreplanstemaer
- at inddrage børnene i hverdagslivet
- fokus på overgange
- samarbejde med lokalsamfundet – det åbne dagtilbud
- rammer for afholdelse af mærkedage

Principper for samarbejdet mellem dagtilbuddet og samtlige forældre kan bl.a. handle om

- dagtilbud/hjem-samtaler
- håndtering af børns ferieafholdelse
- hente og bringetider
- modtagelse af nye børn
- fester og udflugter
- fokuseret forældreinvolvering gennem specifikke tiltag som fx familiedeltagelse i dagtilbuddet
- gåhjemmøder om inddragelse af forældre i børns læring

Det er vigtigt, at forældrebestyrelsen er synlig overfor dem de repræsenterer, derfor skal der udarbejdes principper for, hvordan samarbejdet med øvrige forældre skal organiseres lokalt med henblik på orientering og dialog.

Principper for anvendelsen af en budgetramme kan bl.a. handle om anvendelse af:

- børnerelaterede udgifter så som udgifterne til forplejning, legetøj, materialer, inventar, koloni og udgifter der i øvrigt har med børnene at gøre
- ikke-budgetterede indtægter. Dette gælder ekstraordinære indtægter, som ikke normalt hører under dagtilbuddets budget

Konkrete beslutninger om anvendelsen af budgettet hører ikke under forældrebestyrelsens kompetence. Det er lederen i dagtilbuddet, der er ansvarlig for den konkrete anvendelse af budgettet.

Hvad er et princip?

Hvad er et princip og hvordan adskiller principper sig fra konkrete beslutninger om praksis? Det er spørgsmål som forældrebestyrelser ofte drøfter. Et princip skal forstås som en ramme, der giver mulighed for forskellige handlinger, et princip er en ledetråd, en retning for

dagtilbuddets arbejde. Principperne fortolkes, omsættes og udmøntes i praksis i dagtilbuddets hverdag.

Forældrebestyrelsens opgave er at fastlægge principper, mens det er dagtilbudslederen, der træffer de konkrete beslutninger om, hvordan principperne udmøntes i praksis i det daglige arbejde herunder metoder tilrettelæggelse af arbejdet og praktiske forhold. Da praksis jævnligt ændrer sig i takt med forskellige omstændigheder, skal denne kunne indrettes herefter. Det betyder, at der skal være en sammenhæng mellem mål, principper og praksis.

Herunder gives nogle eksempler på principper versus praksis inden for rammerne af forældrebestyrelsens opgaver. Eksemplerne er ikke udtømmende.

Eksempler på principper

Princip Forældrebestyrelsens opgave	Praksis Dagtilbudslederens ansvar i samarbejde med personalet
Principper for det pædagogiske arbejde i dagtilbuddet	
Forældrebestyrelsen vedtager et princip om, at dagtilbuddet i det daglige pædagogiske arbejde skal have fokus på børnenes deltagelse og indflydelse.	Med afsæt i kvalitetsparameteret om børns deltagelse og indflydelse udarbejdes en plan for hvordan personalet arbejder fokuseret på børnenes deltagelse og indflydelse fx via børneinterview, observationer og ved at have fokus på inddragelse af børnenes perspektiver i læringsmiljøer.
Forældrebestyrelsen vedtager et princip om, at dagtilbuddet skal have særlig fokus på, at styrke børnenes matematiske opmærksomhed og på at tilbyde børnene aktiviteter, som fremmer en bevidsthed om at passe på naturen.	Med afsæt i læreplanstemaet Natur, udeliv og science indretter dagtilbuddet pædagogiske læringsmiljøer, inde såvel som ude, der understøtter børnenes matematiske opmærksomhed og bevidsthed om naturen. Der sættes læringsmål for indsatsen, som børnene inddrages i at sætte og børnenes særlige interesser integreres i læringsmiljøet. Dagtilbuddet samarbejder med Naturcenteret og kommunens konsulent på området.
Principper for anvendelsen af dagtilbuddets budget til aktiviteter og inventar	
Forældrebestyrelsen ønsker, at en del af budgetrammen prioriteres til indkøb, aktiviteter mv. der understøtter arbejdet med matematisk opmærksomhed og børnenes bevidsthed om naturen.	Dagtilbuddet undersøger hvilke pædagogiske redskaber og aktiviteter der bedst understøtter arbejdet med matematisk opmærksomhed og børnenes bevidsthed om naturen. Der indkøbes forskellige aktivitets materialer, der etableres et udekøkken og der prioriteres penge til ture ud af huset med fokus på naturen og matematiske fænomener.
Forældrebestyrelsen ønsker, at det over en årrække prioriteres at renovere legepladsen og at	Dagtilbudslederen udarbejder en plan for renoveringen af legepladsen i samarbejde med

et eventuelt mindreforbrug på årets budget søges videreført til formålet.	Park og Vej Center. Som en del af renoveringen indtænkes hvordan legepladsen kan styrke arbejdet med naturen og matematisk opmærksomhed. Børnene inddrages i renoveringen af legepladsen.
Principper for samarbejde mellem dagtilbuddet og samtlige forældre	
Forældrebestyrelsen beslutter et princip om, at dagtilbuddet i et differentieret forældresamarbejde skal have særlig fokus på sammenhænge i børnenes læring mellem hjem og dagtilbud og hvordan forældrene kan inddrages i deres barns læring.	Med afsæt i kvalitetsparameteret om forældreinddragelse- og samarbejde igangsætter dagtilbuddet konkrete initiativer, der kan skabe sammenspil mellem læringsmiljøerne i dagtilbuddet og læringsmiljøerne i børnenes hjem. Dagtilbuddet vælger at starte med skolegruppen og vil herefter og med erfaringer herfra udbrede arbejdet til resten af institutionen. Dagtilbuddet er i dialog med forældrene herom dels på forældremøder og dels med de enkelte forældre.
Forældrebestyrelsen oplever, at nogle forældre er i tvivl om, hvilke retningslinjer der gælder for børnenes ferieafholdelse. Forældrebestyrelsen vedtager et princip om, at dagtilbuddet skal være tydelig i sin kommunikation omkring ferieafholdelse.	Dagtilbuddet beslutter, at udarbejde et opslag om ferieafholdelse og ferievarsling samt at emnet indgår i dialogen med nye forældre. Dagtilbuddet beder forældrebestyrelsen om, at deltage i arbejdet med udarbejdelse af opslaget for at sikre forældreperspektivet.

Forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med den pædagogiske læreplan, med gode overgange og inddragelse af lokalsamfundet¹

Forældrebestyrelsen skal inddrages i udarbejdelsen, evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan. Den konkrete udarbejdelse, evaluering og opfølgning på den pædagogiske læreplan foretages af ledelsen og personalet. Forældrebestyrelsen skal inddrages aktivt i drøftelsen af processen i relation til arbejdet med den pædagogiske læreplan, så forældrebestyrelsen får mulighed for at blive hørt og komme med input og forslag til arbejdet.

Forældrebestyrelsens rolle i samarbejdet med daginstitutionen og samtlige forældre. I daginstitutioner skal forældrebestyrelsen inddrages i daginstitutionens arbejde med at skabe gode overgange

- fra hjem til dagtilbud
- mellem dagtilbud
- fra dagtilbud til sfo og skole

I dagplejen skal forældrebestyrelsen inddrages i dagplejens arbejde med at skabe gode overgange

- fra hjem til dagtilbud
- mellem dagtilbud

Forældrebestyrelsen inddrages i, hvordan ressourcer i lokalsamfundet kan bringes i spil med henblik på at skabe trykke og pædagogiske læringsmiljøer for børnene i dagtilbuddet.

¹ Styrelsesvedtægt for forældrebestyrelser i Ishøj Kommune

Indstillingsret ved ansættelse

Forældrebestyrelsen har indstillingsret og ret til at deltage ved ansættelsen af lederen i dagtilbuddet. Det er Økonomi- og Planudvalget i Ishøj Kommune, som træffer den endelige beslutning om ansættelse af ledere.

Forældrebestyrelsen har indstillingsret ved ansættelse af personale i dagtilbuddet inden for den godkendte personalenormeringsramme.

Deltagelse i høring

Børne- og Undervisningsudvalget sender med jævne mellemrum sager til høring i forældrebestyrelsen, inden der træffes beslutning. Det kan fx være vedr. ændringer i styrelsesvedtægten, implementering af nye retningslinjer vedr. dagtilbudsområdet og kvalitetsrapporten for dagtilbud, som udarbejdes hvert andet år.

Dialogmøder

Der afholdes dialogmøder mellem forældrebestyrelserne og medlemmerne af Børne- og Undervisningsudvalget to gange om året. Formålet med dialogmøderne er, at danne rammen for en dialog om spørgsmål af fælles interesse for dagtilbuddene i Ishøj Kommune.

Personsager er ikke en del af forældrebestyrelsens kompetence

Forældrebestyrelsen skal ikke beskæftige sig med enkeltpersoners private forhold, fortrolige oplysninger og lignende, der er omfattet af forvaltningslovens bestemmelser om tavshedspligt. Dette gælder både det enkelte bestyrelsesmedlems private forhold, private forhold vedrørende andre forældre og børn samt forhold omkring personalet.

Det er alene i forhold til indstillingsretten i forbindelse med ansættelse af personale samt retten til at deltage i ansættelsen af ledelsen, at det er relevant for forældrebestyrelsen at have kendskab til oplysninger om enkeltpersoner. Forældrebestyrelsen kan ikke inddrages i forbindelse med afskedigelsessager, når der er tale om behandling af fortrolige eller private oplysninger om enkeltpersoner, heller ikke selv om det er forældrebestyrelsen, der har taget spørgsmålet op. Afhængigt af sagens karakter kan der blive tale om at orientere forældrebestyrelsen om de omstændigheder, der ligger til grund for en afskedigelsessag, hvis det i øvrigt er nødvendigt for varetagelse af forældrebestyrelsens arbejde i forhold til dens fastlagte kompetenceområder.

Ansvar og pligter

Når man sidder i en forældrebestyrelse følger der ansvar og forpligtelser med.

Som medlem af en forældrebestyrelse repræsenterer man ikke kun sig selv og sit eget barn men hele forældregruppen.

Både forældre- og personalerepræsentanter har tavshedspligt. Det gælder også når man træder ud af bestyrelsesarbejdet. Tavshedspligten indebærer, at man ikke må videregive fortrolige oplysninger og personoplysninger videre, fx oplysninger om private, sociale og

familiemæssige forhold, som man er kommet i besiddelse af i bestyrelsen, hverken til familie eller udenforstående.

Dansk rets almindelige regler om erstatningsansvar gælder også for medlemmer af forældrebestyrelser. Det betyder, at man kan gøres ansvarlig for skader, herunder økonomiske tab, dog kun hvis man har været direkte skyld i skaden eller har optrådt meget sløset.

Vejledning i forældrebestyrelsesarbejdet

Center for Dagtilbud og Uddannelse yder bestyrelsen vejledning om bestyrelsens opgaver og kompetence, når bestyrelsen fremsætter anmodning herom.

